

2021-11-25

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS 2021/974

Politikerinitiativ – Öka tryggheten med fler trygghetsvärdar

Inkom den 27 september 2021 av Khashayar Farmanbar, (S)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att besluta följande.

Kommunstyrelsen noterar att det redan pågår en rad åtgärder och insatser i Fisksätra och Orminge i syfte att stärka det brottsförebyggande arbetet och tryggheten, men också inom övriga kommundelar. Till detta kommer fler åtgärder att sättas in för att ytterligare stärka arbetet.

Intentionerna i politikerinitiativet anses därmed vara uppfyllda och politikerinitiativet är därmed färdigbehandlat.

Sammanfattning av ärendet

Khashayar Farmanbar (S) har den 27 september 2021 inkommit med ett politikerinitiativ. Initiativet yrkar på att kommunstyrelsen ska agera snabbt för att få på plats fler trygghetsvärdar i Orminge Centrum och Fisksätra Centrum. Det föreslås även att kommunen i samverkan med polisen säkerställer att på särskilt utsatta ställen ska kameraövervakning finnas.

Av utredningen av politikerinitiativet konstateras att det redan idag pågår ett antal åtgärder och aktiviteter för att verka brottsförebyggande och öka tryggheten inom ramen för det så kallade ”Trygghetspaketet”. På ett övergripande plan finns kommunstyrelsens *Brottsförebyggande råd* och kopplat till rådet de fyra arbetsgrupper, ”Trygg och säker”, som finns i respektive kommundel. Brottsförebyggande rådet samverkar med andra parter både internt och externt i kommunen med insatser som bidrar till en tryggare och säkrare kommun. Kommunen har dessutom ett gott samarbete med polisorganisationen genom kommunpolisen.

Till detta kommer utökade satsningar på tryggheten i form av kommunvakter, drogförebyggande insatser och en tryggare utemiljö inom ramen för framtidsfonderna. I lag om ordningsvakter (LOV) ges möjlighet att förordna ordningsvakter inom ett begränsat område på bestämda tider. Kommunen har därför också skickat in en så kallad LOV3§-ansökan avseende Fisksätra till polisen den för att kunna ha ordningsvakter på plats vid behov.

Med ovanstående motivering föreslås kommunstyrelsen notera att intentionerna i politikerinitiativet därmed är uppfyllda.

Förslagen i politikerinitiativet

Khshayar Farmanbar (S) föreslår i politikerinitiativet;

- Att kommunstyrelsen agerar för att snabbt få på plats fler trygghetsvärdar i Orminge Centrum och Fisksätra Centrum
- Att kommunen i samverkan med polisen säkerställer att på särskilt utsatta ställen ska kameraövervakning finnas

Stadsledningskontorets utredning och bedömning

Bakgrund

Nacka kommun jobbar framgångsrikt med brottsförebyggande arbete inom flera nämnder och verksamheter. På ett övergripande plan finns kommunstyrelsens *Brottsförebyggande råd* och kopplat till rådet de fyra arbetsgrupper som finns i respektive kommundel med representanter från Nacka kommun, polisen, räddningstjänsten och civilsamhället. Gruppernas uppdrag är bidra till ökad trygghet och säkerhet i kommunen. Brottsförebyggande rådet samverkar med andra parter både internt och externt i kommunen med insatser som bidrar till en tryggare och säkrare kommun.

Det finns idag bra och fungerande samverkansformer och strukturer för kommunens fältverksamhet, Polarna och för de trygghetsvärdar som delfinansieras av fastighetsbolag lokalt där de verkar. Problem med platser som tillfälligt uppstår som otrygga har ofta lösts genom stationära och ronderande väktare. Kommunen har också ett gott samarbete med polisorganisationen genom kommunpolisen. Detta samarbete har befästs i den samverkansöverenskommelse kommunen har skrivit med polisen.

Kommunen jobbar framgångsrikt med ett antal socialt förebyggande insatser med syfte att få individer att inte vilja begå brott, som exempelvis: kommunens fältarbete, Polarna i Nacka och SSPF (SSPF är en samverkansmodell där

skolpersonal, socialtjänst, polis och fritidspersonal träffas och samarbetar för att bättre kunna upptäcka ungdomar som befinner sig i utsatthet). Kommunen satsar 6 miljoner kronor/år i det så kallade ”Trygghetspaketet” som finansierar Trygghetsvärdar, kamerabevakning, specifika väktarinsatser, Polare och SSPF.

Kommunen jobbar också med ett antal förebyggande insatser med syfte att skapa stödjande miljöer som inte uppmuntrar till brott, såsom brottsförebyggande bebyggelseplanering, arbete med utsatta EU-medborgare, belysning, klotterförebyggande insatser etcetera.

Under hösten 2021 utnämnde polisen Fisksätra till ett utsatt område, den lägsta i en tregradig skala. Det innebär att kommunens ansträngningar kommer att utökas och bland annat lämnades en LOV3§-ansökan avseende Fisksätra in till polisen den 12 november för att kunna ha ordningsvakter på plats vid behov. I Lag (1980:578) om ordningsvakter (LOV) ges nämligen möjlighet att förordna ordningsvakter inom ett begränsat område på bestämda tider.

Den 25 oktober 2021 (KFKS 2020/918) fattade kommunstyrelsen beslut om att tilldela medel om totalt 9,5 miljoner kronor ur framtidsfonderna till kommunvakter, drogförebyggande arbete och en tryggare utemiljö. Inom det så kallade Trygghetspaketet avsätts även ytterligare resurser 2022 inom socialnämndens ram för mer förebyggande arbete bland barn och unga, mer öppenvård, ökade satsningar på avhopparverksamhet och mer pengar för arbete mot våld i nära relationer och hedersförtryck.

Beskrivning av nuläget i Orminge och Fisksätra

Trygghetsvärdar

Idag har vi trygghetsvärdar på plats i både Orminge och Fisksätra med samfinansiering av stora fastighetsägare i dessa områden, Löfcap och Stena Fastigheter. Trygghetsvärdarna är på plats när behov finns, främst vardagskvällar och helger. Totalt finns det ca 15 trygghetsvärdar som tillsammans arbetar drygt 600 timmar per månad. I trygghetsvärdarnas arbetsuppgifter ingår att skapa trygghet och verka brottsförebyggande företrädesvis genom relationsskapande och gränssättande aktiviteter. Det finns också planer på att utöka trygghetsvärdarnas uppdrag i Fisksätra från Nackas kommuns sida.

Trygg och säker

Kommunen samordnar samverkan med olika nyckelaktörer i respektive kommundel, avseende trygghetsskapande och brottsförebyggande insatser i området, genom arbetsgrupperna Trygg och säker. På varje möte tas en gemensam lägesbild fram kring de utmaningar som finns just nu i respektive

område. Utifrån aktuell lägesbild vidtas sedan relevanta åtgärder. Dessa möten sker sex gånger per år i varje kommundel.

Trygghetsvandringar

Nacka kommun anordnar löpande trygghetsvandringar tillsammans med lokala aktörer i områden som upplevs otrygga i syfte att identifiera och åtgärda otrygga platser. Exempelvis via ny belysning, slyröjning, uppstädning etcetera.

Kameraövervakning

I Fisksätra finns idag ett antal kameror som Stena Fastigheter ansvarar för. I dagsläget bedöms dessa täcka de behov som finns. Utöver detta är kommunala kameror på gång på allmän plats i Fisksätra, Orminge och Sickla. Kommunen har de tillstånd som krävs för dessa kameror och installation av kamerorna i Fisksätra och Sickla förväntas vara i drift innan årsskiftet 2021/2022. Driftsättning av kamerorna i Orminge är beroende av den pågående ombyggnation kring centrum.

Tillkommande åtgärder och aktiviteter

LOV3§-område

En ansökan om ett så kallat LOV3§-område avseende Fisksätra är inskickad till polisen och vid godkännande öppnas möjlighet att låta ordningsvakter verka inom området. I Lag (1980:578) om ordningsvakter (LOV) ges nämligen möjlighet att förordna ordningsvakter inom ett begränsat område på bestämda tider.

Satsningar på trygghetsskapande insatser inom ramen för framtidsfonderna

Genom kommunstyrelsens beslut (KFKS 2020/918) om tilldelning av medel ur framtidsfonderna kan följande tre projekt med bäring på ökad trygghet och minskad brottslighet i Nacka kommun påbörjas. Projekten kommer att startas upp under början av 2022.

1. Kommunvakter

Detta är ett försök under två år med så kallade kommunvakter liknande de som Täby kommun har. Avgränsningen mellan satsningen på kommunvakter och kommunens övriga insatser på fältet i form av Polarverksamhet och trygghetsvårdar är att Polarverksamheten är ungdomsinriktad och uppsökande och trygghetsvårdarna endast jobbar lokalt i Orminge och Fisksätra kopplat till de fastighetsbolag som delfinansierar dem.

Syftet att förebygga otrygghet, brottslighet och ordningsstörningar i kommunen på allmän plats. Kommunvakternas huvudsakliga uppdrag är att skapa trygghet genom synlighet i kommunens offentliga miljöer och centrummiljöer, skapa

relationer med ungdomar och de som bor, verkar och vistas på otrygga platser/områden i kommunen för att åstadkomma förebyggande insatser i samverkan med dem. Syftet är också att kommunvakterna ska ha en mjukare framtoning i sitt arbete än exempelvis väktare och ordningsvakt.

Tanken med denna insats är att den skall vara integrerad med övriga insatser, men dess unikum är att man kan kunna vara stationära på platser som blir brottsdrabbade av tillfälliga art och som flyttar runt i kommunen. De skall även kunna rycka ut vid akuta händelser och placera sig stationärt på platser där det uppstått händelser under veckan som skapat otrygghet. Syftet med kommunvakterna är inte bara att de skall bygga upp ett relationskapital med de övriga goda krafterna i kommunen, syftet är också att de skall bygga relationer lokalt med kommunal verksamhet (skolor, fritidsgårdar, bibliotek, etcetera) men också med näringsliv, civilsamhälle och de ungdomar som rör sig ute i kommunen.

2. En tryggare och säkrare utemiljö

För att stärka och utöka satsningen på trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder i alla kommundelar projektanställs en projektledare med uppdrag att utveckla kommunens arbete att skapa en säkrare och tryggare utemiljö. Uppdraget är bland annat att utveckla nya former för medborgardialog kring trygghet och säkerhet.

Genom annonsering i lokaltidningar och kommunikation på webben, kommer nackaborna uppmanas att höra av sig och berätta om platser de upplever som otrygga. Det kommer också att öppnas upp en ny kategori i den befintliga appen "Felanmälan Nacka" med rubriken "otrygg plats".

Genom dialog med nackabor och med brottsstatik som grund kommer utpekade otrygga platser att kunna prioriteras. Därefter kommer åtgärds paket genomföras som inkluderar allt från slyröjning, till förstärkning av belysning och förbättrad attraktivitet (till exempel upprustning av parkmöbler, nyplantering, utsmyckning, trivselbelysning mm).

Medel för att genomföra åtgärder finns i beslutad budget för natur- och trafiknämnden.

3. Ett drogfritt Nacka för unga

Syftet är ytterst att skapa en meningsfull fritid för fler unga i Nacka, vilket är en avgörande framgångsfaktor för att förebygga droganvändning. Projektet omfattar alla barn, unga och deras föräldrar, med särskilt fokus på de barn och unga som idag inte är med i en föreningsaktivitet, inte besöker fritidsgårdar eller som på annat sätt inte har en meningsfull fritid.

Nackas civilsamhälle kan på olika sätt bidra genom förebyggande och konkreta insatser för att skapa förutsättningar för ett drogfritt Nacka. Flera av våra föreningar bidrar redan genom sitt ordinarie värdegrundsarbete, exempelvis inom utbildningen ”Utmärkt förening”, men ytterligare och riktade insatser kan genomföras. Avsikten med projektet är att föreningar och representanter för civilsamhället i sitt arbete med barn och unga ska addera aktiviteter som bidrar till att skapa goda kontakter med vuxna och andra jämnåriga, en meningsfull fritid, låg tolerans vad gäller normbrytande beteende och nolltolerans när det gäller droger. Inom ramen för projektet kan föreningar exempelvis bedriva nattvandringar i förebyggande syfte.

Mot bakgrund av ovan bedömer stadsledningskontoret att de pågående och planerade åtgärderna i syfte att stärka det brottsförebyggande arbetet och tryggheten i Nacka uppfyller intentionerna i politikerinitiativet.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut medför inga direkta ekonomiska konsekvenser. I Nacka kommuns budget avseende 2022 – 2024 satsas ytterligare 20 miljoner kronor på trygghetsskapande åtgärder utöver det som redan görs inom nämndernas ansvar samt trygghetspaketet.

Konsekvenser för barn

Förslaget till beslut medför inga direkta konsekvenser för barn. Det kan däremot noteras att barn och unga är i fokus när det gäller kommunens förebyggande arbete och arbete med trygghet och säkerhet.

Handlingar i ärendet

1. Politikerinitiativet

Mats Bohman
Trafik- och fastighetsdirektör
Stadsledningskontoret

Henrik Ahl
Stabschef
Ledningsstaben

Jan Landström
Säkerhetssamordnare
Ledningsstaben